

სუცესი ზესტრატი ზონსტანტინეპოლელი თთუესა ივლისსა: 14:

სიმაჲს ღა მოღუაწუბამ ნაბარისა სულანდუხტისი სპარსეთს*

ხოვრებაჲ და ღუანლისა ძლევაჲ ნმიდისა და სამგზის სანატრელი-
სა **სულანდუხტისი**, რომელსა ეწო-
და ნათლისღებასა სახელი **შარი-**
ამ. აფლისა და შაცხოვრისა ჩუენისა შესუ
ჩრისტჳს შეწენითა, ვითარ-ესე გუესმა სარ-
წმუნოთა და იმრთის-მსახურთა კაცთაგან,
ყოველი ჭეშმარიტად ქმნული **სპარსეთს** შინა
ქუასროვ ძუელ მეფისა ზედა **არმიზდ** მეფისა,
დღეთა ჩუენთა, მწევლისა იმრთისა **სულან-**
დუხტისთჳს, რომელსა ეწოდა ნათლისღებასა
შარიამ, – ესე მწრაფლ იქმნა ჩუენდა აღწ-
ერად, მის მიერ ქმნული იგი, რაჲთა არა იყოს
დავიწყებაჲ მრავალთა ჟამთა წარსლვითა, და
სხუანიცა, რომელნი მოვიდენ მოსაწასენებელსა
ამას, აღეშწნებოდიან.

II. ჟერძენთ მეფობასა იმრთის-მსახური-
სა **შავრიკისა** **ზონსტანტინეპოლის**, ნელსა
მეცხრესა, ინდიკტიონსა ცხრასა, გამოჩნდა
აღმოსავალით-კერძო ნეტარი **სულანდუხტ**
ქალაქსა, რომელსა ჰრქვან **ჩისიონ**, ნათესავით
სპარსი, რომელი თჳსი იყო **ქუასროვ** მეფისა
სპარსთაჲსა. წმან ჟრისტჳსთჳს მრავალი ტან-
ჯვაჲ დაითმინა. წმას ესუა ქმარი მოგუთ-მთა-
ვარი, რომელი განვიდა მთავრად გუნდთა ზედა
აღმოსავალით და მოიყვანა ტყუჳ მრავალი. ზა
ტყუეთა მათგანნი მამანი შეიყვანნა სახიდ თჳსა,
და იყვნეს იგინი ჟრისტეანენი და შიში იმრ-
თისაჲ აქუნდა გულსა მათსა და არა შჭამდეს
ნაკერპავსა, რომელსა-იგი სცემდეს უფალნი
თჳსნი, არამედ მარადის იმარხვიდეს და ილოც-
ვიდეს იმრთისა მიმართ მოუკლებელად.

III. ზღესა ერთსა შინა მოუწოდა წმიდ-
ამან იმრთისამან **სულანდუხტ** და ჰრქუა:
«მითხართლა მე, რაჲსა არა შჭამთ საჭმელ-
სა, რომელსა ჩუენ ვჭამთ, არამედ სხუაჲცა
რაჲმე არს, რამეთუ ილოცავთ თქუენ იმრთისა
მიმართ თქუენისა ყოველსა ჟამსა, მასწავეთ
მეცა». ღოლო მათ მიუგეს და ჰრქუეს მას:
«ჩუენ ჟრისტეანენი ვართ და იმერთსა ვჰმ-
სახურებთ, ზოლო ნაკერპავი არა ვჭამოთ, არ-

ამედ ვილოცოთ იმრთისა მიმართ, ჟომელმან
შექმნნა ცანი და ქუეყანაჲ და ყოველი, რაჲ არს
მას შინა დაბადებული. ღოლო მჴჳ და მთო-
ვარჳ და ცეცხლი არა არიან იმერთ, არამედ
ესე ყოველი კაცთათჳს დაჰბადა იმერთმან».

ღოლო წმიდაჲ იგი გულს-მოდგინედ ისმენდა
მათსა მას მისა მიმართ სიტყუასა და განელო
გონებაჲ მისი და მოვიდა იმრთის-მეცნიერება-
სა ჭეშმარიტად. ღოლო წმიდაჲ იგი იყო განკ-
ვრვებასა შინა სამ დღჳ და იხილა ანგელოზი
აფლისაჲ, რომელი არუენებდა მას ადგილთა
ორთა: ერთი იგი ადგილი იყო ბნელისაჲ, რო-
მელსა შინა იყო სიმრავლჳ კაცთა ცოდვილთაჲ,
და ერთი იგი ადგილი იყო ნათელი, რომელსა
შინა იყვნეს კაცნი მართალნი. ჟიუგო წმიდამან
სულანდუხტ და ჰრქუა ანგელოზსა მას: «აფა-
ლო, რაჲ არს ადგილი ესე ბნელისაჲ, რომელსა
შინა იტანჯებიან კაცნი მრავალნი?» ჰრქუა მას
ანგელოზმან მან: «ესენი არიან პირველნი შენნი
ნათესავნი, რომელნი კერპთ ჰმსახურებდეს,
ქმნულთა ჳელთა კაცთასა». ზა მერმე კუალად
ჰრქუა: «უფალო, რომელნი ესე ნათელსა შინა
არიან, ვინ არიან?» ზრქუა მას ანგელოზმან
მან: «ესენი არიან მსახურნი იმრთისანი, რო-
მელმან შექმნნა ცანი და ქუეყანაჲ, და რომელ-
თა მიიღეს ნათელი სახელითა აფლისა ჩუენი-
სა შესუ ჟრისტჳს, იმრთისა ჩუენისაჲთა».

ღოლო წმიდასა **სულანდუხტს** უნდა შესლვაჲ
ადგილსა მას ნათლისასა, სადა-იგი იყო ანგე-
ლოზი იგი. ზრქუა მას ანგელოზმან მან: «ვერ
შემოხვდე აქა თვნიერ ნათლისღებისა».

IV. ჴემდგომად სამისა დღისა მოეგო გო-
ნებასა თჳსსა სახილავისა მისგან საშინელი-
სა და განსაკვრველისა სამთა მათ დღეთაჲსა
და უთხრობდა ქმარსა თჳსსა ჩუენებასა მას,
რომელი იხილა შიშითა და ძრწოლით. ღოლო
ქმარი იგი განრისხნა და ჰრქუა მას გულის-წყ-
რომით: «ვითარ გხედავ, გულსა შინა გაქუს
სარწმუნოებაჲ იგი ჟრისტიანეთაჲ და მით ეგე
ჩუენებაჲ იხილე». ღოლო წმიდაჲ იგი მიერთ-
გან არღარა აღვიდა საგებლად ქმრისა თჳსისა.

* კ. კეკელიძე, ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან, III, თბ., 1955. გვ. 210-227 (კიმენური რედ.).

თა მერმე კუალად ჰკითხვიდა ტყუეთა მათ ღრისტიანობისათჳს და ჰრქუა გულსმოდგინედ: «მაუწყეთ მე»; რამეთუ უთხრობდა მათ სახილავსა მას, ვითარმედ «ვიყავ განკრვებასა სამ დღჳ და წარმიყვანა მე ანგელოზმან მან და მიჩუენნა მე ორნი ადგილნი: ერთი ბნელისაჲ, სადა იყვნეს სატანჯველსა შინა დიდსა, რომელნი-იგი ჰმსახურებდეს კერპთა, და მეორჳ იგი ადგილი ნათლისაჲ, რომელსა შინა იყვნეს სიხარულსა დიდსა, რომელთა აქუნდა ნათელი ღრისტჳს იმრთისაჲ, და მინდა შესლვად ადგილსა მას ნათლისასა, ხოლო ანგელოზმან მან არა მიშუა შესლვად, არამედ მრქუა მე: «უკუეთუ გნებაჲს ადგილსა მას ნათლისასა შესლვად, პირველად ნათელი მოიღე და ღრისტიანე იქმენ და მერმე შემოხვდე აქა».

ჲლო მათ ვითარცა იხილეს გულსმოდგინედ იმრთისმეცნიერებაჲ იგი და წადიერად კითხვაჲ ღრისტჳსთჳს, გულისჴმა-ყვეს, ვითარმედ იმერთი მოიყვანებს ამას ნათლად, უფროასი ნუგეშინის-ცემაჲ მოიპოვეს და უკადნიერჳსადრე ასწავებდეს ღრისტიანობისათჳს. ჲლო წმიდასა მას მეორედ და მერმეცა მესამედ გამოეცხადა ანგელოზი უფლისაჲ და ჰრქუა: «აჰა ესერა მესამედ გამოეცხადე შენ შემდგომად გამოცხადებისა მის, რომელი იხილე, რაჲთა ნათელი მოიღო და ღრისტიანე იქმენ და უფროჲს წარჰმატო მადლსა ღრისტჳსსა». ჲლო ნეტარმან მან ჰრქუა ანგელოზსა მას: «ქმარი ჩემი მაყენებს ღრისტიანობად და მეშინის, ნუ უკუე პოვოს მშჯავრი მიზეზი ნათლისლებისაჲ და ღრისტიანობისაჲ». ჴრქუა მას ანგელოზმან მან: «აჰა ესერა მეფჳ წარჰმგზავნის მას ლუანიდ და მუნ მოკუდეს, ხოლო შენ ნუ უფროჲს დაჰყოვნი ნათლისლებად და ღრისტიანობად».

შერმე კუალად ჰრქუა ქმარსა თჳსსა მესამჳ იგი სახილავი და «რამეთუ მეფჳ წარმგზავნის შენ ბრძოლად», არამედ სიკუდილი იგი არა უთხრა მას. ჲლო მან არა დაიჯერა სიტყუად იგი მისი და შევიდა ჩუეულებისაებრ თავყუანის-ცემაჲ წინაშე მეფისა. ჴითარცა იხილა იგი მეფემან, ჰრქუა მას: «არავინ მყავს შენსა უფროჲსი, ვინმცა წარმგზავნე ბრძოლად, არამედ ინრაფე დღესვე განსლვად შენ და ნულარამცა პურსა ვანსა შინა შენსა ჰმჭამ». თა ვითარცა იხილა სწრაფად იგი მეფისაჲ, და გამოვიდა მეფისაჲთ და მივიდა ვანად თჳსა და ჰრქუა წმიდასა მას: «დედაკაცო, ჴემმარიტად

მითხარ სახილავისა მისთჳს, რომელი იხილე; რამეთუ ვითარცა შევედ მე წინაშე მეფისა თავყუანის-ცემაჲ, არცა მიტევა მე წინაშე დგომად და არცა პურისა ჴამად სახლსა ჩემსა, არამედ მწრაფლ განსლვად ბრძოლად».

V. ჲლო წმიდაჲ იგი **სულანდუხტ**, შემდგომად წარსლვისა ქმრისა თჳსისა ლუანიდ, იხარებდა უფლისა მიმართ, და რამეთუ ესმა, ვითარმედ ლუანლსა შინა მოიკლა, ეძიებდა მწრაფლ, რაჲთამცა ნათელი მოიღო. თა არცა უნდა ნათლისლებაჲ ცხადად შიშისათჳს და ცნობისა მეფისა, და იზრახა, რაჲთა თჳსთა ტომთა თანა მივიდეს და დაივინყნეს თჳსნი იგი ნათესავნი. თა მივიდა იგი ღრისტიანეთა მდდელთა თანა და უთხრობდა მათ ყოველსავე მას სახილავსა, რომელი ეჩუენა მას, და საკრველებასა მას, რომელი იხილა, და ჰლოცვიდა მათ მუჴლთ-დაბნევით, რაჲთა მწრაფლ ღირს-ყონ იგი ნათლისლებისა. ჲლო მდდელთა მათ ვითარცა იხილეს მისი იგი წადიერებაჲ და გულისჴმა-ყვეს, რამეთუ იმერთი მოუწოდს მას და ჰყოფს ჴურად რჩეულად, მისცეს მას ნათელი სახელითა ჴამისაჲთა და ძისაჲთა და სულისა ჩმიდისაჲთა და უწოდეს მას სახელი **ჴარიაჲ**. თა შემდგომად ნათლისლებისა, მერვესა დღესა, ყვეს დღესასწაული დიდი ნათლისლებისაჲ, და ასწავეს მას ღრისტჳს-მიერი სარწმუნოებაჲ და წარმგზავნეს სახიდ თჳსა. თა ვითარცა მივიდა წმიდაჲ იგი თჳსა ვანად, დაადგრა იგი ლოცვასა ღმრთისა მიმართ და დაივინყებდა იგი თჳსსა მას მამულსა და თჳსსა ჩუეულებისა.

VI. ჴემდგომად მრავლისა ჴამისა ნათლისლებისა წმიდისა მის უწყებულ იქმნა მეფისა მისთჳს და ყოველთა ნათესავთა მისთა, და არცა შესაძლებელ იყო ესე დაფარვად, ვითარცა იგი ოფალმან თქუა: «არა არს საიდუმლოჲ, რომელი არა გამოცხადნეს, და არცა დაფარული, რომელი არა გამოჩნდეს; ყოველივე, რომელი ბნელსა შინა ვთქუათ, ნათელსა შინა ისმენს; ყოველი, რომელი ყურსა ესმას საუნჯესა შინა, სართულსა ზედა იქადაგოს» (ლკ.12,2-3).

სე ვითარცა განცხადნა წმიდისაჲ მის, განრისხნა მეფჳ იგი ფრიად მისთჳს და მიავლინა ორნი უმჯობჳსთაგანნი ლიქნით სიტყუად მისა და ჰრქუა: «რაჲ განიზრახე ამისა ყოფად საგინებელად მეფისა და ყოველთა ნათესავთა მისთა? ინებე მწრაფლ გამოჯმნად წესთა მათგან ღრისტიანეთაჲსა!» ხოლო წმიდამან მან

ჰრქუა მისრულთა მათ მისა: «ნუ იყოფვინ უფარის-ყოფად მეუფისა ჴესუ ჴრისტჴსი, ძისა იმრთისა ცხოველისა!» ხოლო მეფესა მას ვითარცა ესმა სიტყუად ესე მივლინებულთა მათ მიერ, მერმეცა მიავლინნა მისა მეორედ და მესამედ და მიჰრქუა: «ესრჴთ ინებე უფარის-ყოფად ნათლისღებისაჲ, და იციან ღმერთთა ჩემთა – მოგიყვანო შენ ცოლად ჩემდა!» ჯამეთუ ქმარი მისი მომკუდარ იყო ბანაკსა გარე, ვითარცა იგი წინა წერილ არს.

შერმე კუალად მიჰრქუა მეფესა: «უკუეთუ დაამტკიცოს ჩემ თანა მეფემან, ვითარმედ არა მოკუდეს, ესემცა ვქმენ; ხოლო უკუდავისა იმრთისა მითხოილ ვარ და ვერ შესაძლებელ არს განშორებად მისგან». ღოლო მეფჴ იგი ძუელი **ქუასროვ**, ვითარცა ესმა ესე, განრისხნა ნეტარისა მისთჴს და უბრძანა ყოველი მონაგები მისი იავრის-ყოფად და რკინითა მრჩობლითა შეკრვად ყოველი გუამი მისი და გრკალი რკინისაჲ მძიმჴ დადებად ქედსა მისსა, რადთა ვერ შეუძლოს ზე ახილვად და ხილვად ცისა, და მიყვანებად იგი ექუსორიობად, სადა-იგი ჰრქვან «მოუჴსენებელ», და დღითი-დღედ ტანჯვად მისი.

VII. ღოლო მეფჴ იგი **ქუასროვ** გუემითა დიდითა და მედგრიითა სიკუდილითა განვიდა სოფლისა ამისგან. ჴემდგომად მეფობისა მისისა **ღრმიზდისა**, ძისა მისისა, იმრთის-მსახურმან მეფემან ბერძენთამან **შავრიკ** მიუვლინა მშჴდობისათჴს ურთიერთას პაემანისა დადებისა მოციქულად კაცი ერთი, რომელსა სახელი ერქუა **სრისტობულ**. ჴა მიწერა წიგნი და წარმგზავნა **ღრმიზდისა**, **სპარსთა** მეფისა.

ჴა ვითარცა იქცეოდა მოციქული იგი **სპარსეთის** შინა, ესმა ნეტარისა **სულანდუხტისთჴს**. ჴა გამოითხოვა **სპარსთა** მეფისაგან თავით თჴსით, რადთამცა წყალობისა მიზეზისათჴს მივიდა და იხილნა, რომელნი-იგი იყვნეს ექუსორიას ადგილსა მას, რომელსა ჰრქვან «მოუჴსენებელ» და რაოდენნიცა იყვნენ მუნ ჴრისტეანენი, ითხოვამცა მეფისაგან განტევებად, რამეთუ წესი არს მეფეთაჲ, ვითარმედ რაჲცა სთხოვიან მოციქულთა, მიანიჭიან მეფეთა.

ჴითარცა მოვიდა **სრისტობულის** საექსურიესა მას ადგილსა, პოვა მუნ წმიდაჲ **სულანდუხტ**. სული უთქუმიდა ხილვად მისა, რამეთუ ესმინა მისი იგი ტანჯვად. ჴა ვითარცა თაყუანის-სცა წმიდასა მას და დიდად იზრახეს იმრთისმსახურებისათჴს, ჰრქუა წმიდასა მას: «ვჴრქუა მეფესა და გამოგითხოვო შენ

და განგიყვანო შენ ამიერ». ღოლო წმიდამან მან ჰრქუა: «განგესაჯო შენ წინაშე საყდართა ქრისტჴსთა, უკუეთუ შენ ჴყო ეგე». ღოლო იგი დიდითა აღშჴნებითა წარვიდა, მრავალი ყოფადიცა წინაჲთ ისმინა წმიდისა მისგან **ღრმიზდ**, მეფისათჴს **სპარსთაჲსა**, რამეთუ არა უც ყოფად მშჴდობად და არცა მშჴდობისა პაემანი. ჴითარცა ესმა ესე, ჴლოცვიდა მას და ეტყოდა, რადთა საკრველთა მათგან რკინისათა ევლოგიად მოსცენ მას. შაშინ მოსცეს მცველთა მათ სხუად საკრველი რკინისაჲ. შაშინ უბრძანა ნეტარმან მან პირველთაგანი მიცემად მისა. ჴითარცა მოვიდა მეფისა **სპარსთაჲსა**, მიიქცა მეფისა თჴსისა უქმად. ჴითარცა მოვიდა **სრისტობულის** **ჴონსტანტინეპოლის**, ყოველივე, რაჲცა წინაჲთ-უთხრა ნეტარმან მან, ეგრჴცა პოვა შინა სახლი თჴსი და რაჲცა შეხუდა.

VIII. ღოლო წმიდაჲ იგი მონაჴმჴ ჴრისტჴსი ვითარცა იყო საპყრობილესა მას შინა, ისწავა სწავლად **ასურებრივი** და ფსალმუნნი **ღავითისნი** მუნ მყოფთა მათგან ჴრისტეანეთა კაცთა. ჴითარცა ესმა ესე მეფესა **ღრმიზდ** ნეტარისი **სულანდუხტისი**, ვითარმედ საექუსორიჴ იგი სკლესია ყო ჴრისტეანეთა, შემდგომად ყოფისა მისისა მუნ საპყრობილესა მას შინა ათვრამეტ წელი, ბრძანა მისი გამოყვანებაჲ მიერ ექუსორიად, არა ვითარმცა სწყალობდა, არამედ უფროდისა გუემისა და ტანჯვისა მიწეწად ღუანლისა მძლისა მის.

სრქუა მას მეფემან: «უფარ-ყავ ნათლისღებაჲ და სარწმუნოებაჲ ჴრისტეანეთაჲ; კმა არს შენდა, რამეთუ ნათესავი მეფეთაჲ აგინე და რჩული **სპარსთაჲ** ყოველი გარდააქციე და გეგულების მათი ჴრისტეანედ ყოფად». ღოლო წმიდამან მან ჰრქუა მას: «უკუეთუ გინებს ყოვლითა გულითა რწმუნებაჲ ჴრისტჴს იმრთისა ჩუენისა ჴეშმარიტისაჲ, შეგიწყნარნეს თქუენცა». სე ვითარცა ესმა **ბაბილოვნელთა** მათ, უბრძანეს ტანჯვად მისი ცემითა ჴაბუკთა მიერ ურიდად და ძუძუსა ჴოგი მოხეთქეს.

ჴა ესე ვითარისა მის გუემისა დათმენისათჴს ჴმადლობდა იმერთსა, რამეთუ ღირს იქმნა სახელისათჴს მისისა ტანჯვად. ჴა ნუგეშინის-სცემდა თავსა თჴსსა და იტყოდა: «რომელმან ჴლუად **შენამული** და **სორდანჴ** მდინარჴ განაშორე, ჴრისტე იმერთო, და კუალად მუნვე მეყსეულად შეჴრთე, ესე ძუძუსა გარდანაკუეთი არგნითა მუნვე კუალად-აგე». ჴა აღიღო და აგო თჴსსავე ადგილსა მას, და იქმნა

იგი ვითარცა პირველი იყო. ზითარცა იხილა საკრველებად იგი იმართისა ჩუენისაჲ, რაჲთა მოიქცეს იმართის-მეცნიერებასა, უბრძანა მათ უძვრჴსი გუემაჲ. ჯამეთუ შთაასხეს ძაძასა ფიფქი ნაკუერცხლოვანი და გარდააცუეს თავსა და ყელსა შეჴბეჭდეს და დააგდეს ერთსა ადგილსა, რაჲთამცა მოკუდა იგი მუნ, რაჲთა მისა მიმართ აღესრულოს თქუმული წინაჲსწარმეტყუელისაჲ: «გყავ სამოსლად ჩემდა ძაძაჲ და ვექმენი მათ იგავ» (ფს.68,11).

ჰოლო წმიდისა მის გუამისა გუემისა მრავალთა დღეთა დათმენითა მადლითა იმართისაჲთა დაეცვა უვნებელად. ჴუნყა მეფესა, ვითარმედ არარაჲ ბოროტი შეეყო მას ეგოდენისა მის გუემისა მიწეწითა. ჴა ჴკითხა მეფემან და ჴრქუა, ვითარმედ: «არარაჲ ევნოა მას ეგოდენისა მისგან ბოროტისა სატანჯვეელისა?» მაშინ წმიდამან მან ჴრქუა მას: «მე ეგევითარსა ადგილსა განსასუენებელსა ვიყავ, რომელ არასადა ეგევითარი ადგილი მეხილვა, და მცვიდა მე ჴრისტე იმერთი ჩემი ამათ დღეთა უვნებელად. ეგევითარი ადგილი ყოველსა მეფობასა **სპარსეთისასა** არა არს: ნათელი გარდარეულად სავსჴ ყოვლითა შუენიერებითა და შემკული ყოვლითა სიბრძნითა ბრწყინვალედ».

IX. ჴითარცა ესმა ესე მეფესა მას, უბრძანა მონამისა ჴრისტჴსისა შთაგდებად მღვმესა, რომელსა შინა იყო ვეშაპი გარდარეულად დიდი. ჴომელნი ბოროტისა მოქმედნი არიედ კაცნი, მუნ შთასთხინიან, და ვეშაპი იგი განჴლევნ მათ; რამეთუ იმერთადცა ეპყრა მათ ვეშაპი იგი. ჴამეთუ ესე ჩუეულებად აქუს **სპარსთა**, რამეთუ წინაჲსწარმეტყუელისა **ჴანიელის** ჴმ ეგრჴთვე იყო ვეშაპი იგი.

ჰოლო წმიდაჲ იგი ვითარცა შთავიდა ჴურღმულსა მას, პირი აღამტკმო ვეშაპმან მან და მიჴმართა, რაჲთამცა განლია წმიდაჲ იგი და უკუნ-გარე-იქცა, რამეთუ ვერ იკადრა ყოვლად მიახლებად მისა. ჰოლო წმიდამან მან, ვითარცა იხილა გარდარეულად სიდიდჴ მჴეცისა მის, შეძრწუნდა ფრიად და დასწერა ჴუარი მიმართებასა მას ვეშაპისასა და დაჴჴსნა იგი.

ჴრავალი ჴადლი იმართისაჲ გამოეცხადა მას ჴურღმულსა მას შინა, რამეთუ ვითარცა შთააგდეს იგი, შეეშინა. ჴა ჴრქუა მას ანგელოზმან მან: «რაჲსა შეგეშინა ვეშაპისა მისგან და იქმენ შეძრწუნებულ? ვერ შეუძლოს სიდიდემან მაგან მჴეცისამან ვნებად შენდა, ფერჴთა ჴუეშე შენთა მიგცე ეგე მსგავსად წერ-

ილისა მის, რომელსა იტყჴს: «ასპიდსა და იქედნესა ჴედა ხვდოდი, დასთრგუნო შენ ლომი და ვეშაპი» (ფს.90,13). ჴა მიერთგან უშიშებაჲ აქუნდა წმიდასა მას. ჴა მოვიდა ვეშაპი იგი და დაუვრდის ფერჴთა თანა წმიდისა მის და უნებნ, რაჲთამცა დასდვა ჴელი და იკურთხა წმიდისა მისგან. ჴა რაჲთა არა დაუშძიმოს მუჴლთა წმიდისა მის სიდიდისა მისგან, აღი-შუერის გუამი იგი ფერჴთაგან წმიდისა მის, და რაჴამს უნებნ შთაგდებისა საზრდელი მჴეცსა მას, აღემართის ჴმ და ეგრჴთ შეიპყრის საზრდელი იგი პირსა მისსა, და თვსაგან დაწვის და შეჴამის იგი ბუდესა ჴედა თვსსა, რაჲთა არა აწყინებდეს წმიდასა მას.

ჰოლო იყო წმიდაჲ იგი ჴურღმულსა მას შინა მრავალთა დღეთა უზმაჲ და მოემშია, რამეთუ ბუნებაჲ თვსსა მას ჩუეულებასა ეძიებს, ხოლო უღმერთონი იგი მძლავრნი მჴეცსა მას სცემდეს საჴმელსა და წმიდასა მას არა სცემდეს. ჴრქუა მას ანგელოზმან მან: «რაჲსა შეგეურვა შიმშილითა და წყურვილითა?» ხოლო წმიდამან ჴრქუა: «ვითარ არა, უფალო, ესთენთა დღეთა არარაჲსა გემოჲ მიხილავს და არამცა მოვაკლდია შიმშილითა გინა თუ წყურილითა?» მაშინ ანგელოზმან მან სახჴ იგი ჴუარისაჲ დაჴბეჭდა პირსა მისსა და ჴრქუა: «ამიერთგან არა გმოიდის და არცაღა გწყუროდის, არამედ ვითარცა გინდეს ჴელმწიფებასა შენსა, ეგრჴთცა გეყოს».

ჰოლო დაყო ჴურღმულსა მას შინა ვეშაპისა მის თანა სამი თთუჴ. ჰოლო ურჩულონი იგი **ბაბილოვნელნი** ხედვიდეს ჴელთ-განჴყრობით ლოცვასა იმართისა მიმართ მარადლჴ. ჴა რაჴამს ჴნებავენ საზრდელისა მილებად ჴორცთა უძლურებისათჴს, მცირედ პური წყალსა ნელ-თფილსა დაიღბის. ჴსე იყო საზრდელი მისი. ჴმას ყოველსა ჴხედვიდეს ურჩულონი იგი, უთხრეს მეფესა, ვითარმედ ცოცხალი არს და არარაჲ ავნო მას ვეშაპმან, არამედ ფერჴთა ჴედა (მისთა) გორავს მჴეცი იგი. ჴაშინ ბრძანა აღმოყვანებაჲ მისი მჴეცისა მისგან, არა ვითარმცა სწყალობდა ნეტარსა მას, არამედ რაჲთა უძვრჴსი და უფროჲსი განიზრახოს მისთჴს სატანჯველი.

X. ჴაშინ უბრძანა მეფემან შეგდებაჲ მისი სახლსა ერთსა შინა და მრავალთა კაცთა უღმერთოთაჲ შესლვაჲ მისთანა, რაჲთამცა შეაგინეს ტაძარი იგი ჴორცთაჲ წმიდისა მის. ჴითარცა იხილა იგი წმიდამან, შეძრწუნდა, ნუ უკუე ურჩულოთა ჴმძლავრონ მას, არამედ ევედრებოდა იმერთსა სასოებით, რაჲთა შემწე ეყოს მას,

ვითარცა იგი ოდესმე **წავით** თქუა: «განმარინე მე, **ოფალო**, კაცსა უკეთურსა, კაცისა ცრუვსა და მზაკუვარისაგან მივსენ მე» (ფს. 42, 1). **ჰოლო** იმერთმან დასცა სიბნელეშ შემავალთა მათ წმიდისა მის მოწამისა, ვითარცა იგი **სოდ-ომელთა** მათ **ზოთის ზეშ**, და გარეშე აქცინნა, რაათა არა შეეხნენ წმიდასა მას, რამეთუ არცა ჰხედვიდეს მას. **ჰოლო** წმიდა იგი ჰხედვიდა მათ ყოველთა და მესაპყრობილენიცა-იგი ჰხედვიდეს მას მჯდომარესა შოვრის სახლსა მას და ვედრებასა ჰყოფდა იმრთისა მიმართ, **ხოლო** ურჩულონი იგი ამასცა განზრახვასა სიბილწისასა სირცხვლეულ იქმნეს, რამეთუ იტყოდეს **ბაბილოვნელნი** იგი: «გრძნეულ არს და ვერ შეუძლეთ მას ძლევად».

XI. **შაშინ** მისცეს მას მიზეზი სიკუდილისა, რამეთუ არს რჩული **სპარსთა** შებეჭდვად ყელისა, რომელი დაისაფის სიკუდილად. **შაშინ** შეჰბეჭდეს ყელსა მოლუანესა მას ჴრისტისა და მის თანა ორთა სხუათა ძვრის-მოქმედთა, არამედ არა ჴრისტეანეთა, რაათა მის ზედაცა აღესრულოს წერილი იგი: «ურჩულოთა თანა შეირაცხა» (მრკ. 12, 28). **შა** წარმგზავნეს მათთანა ადგილსა რომელსამე საექუსორიესა დიდად მედგარსა, რაათა მუნ მოკუდეს ძვრის-მოქმედთა მათ თანა სიკუდილითა ბოროტითა, რამეთუ მოჰკუეთიან თავი და მოართვან ბეჭედი იგი მეფესა, რომელსა შეუბეჭდვან ყელსა.

წითარცა წარიყვანეს მტარვალთა მათ ნეტარი იგი, მგზავრ გამოეცხადა მათ ანგელოზი იგი უფლისა და ჰრქუა მტარვალთა მათ და მვედართა: «ვიდრე გყავს მვევალი ეგე ჴრისტისი? განუტევეთ ეგე!» **ხოლო** მათ შეეშინა ხილვისა მისგან საშინელისა კაცისა. **შოუგეს** მტარვალთა მათ და ჰრქუეს მას: «უფალო, ბრძანებად მეფისა არს და ვერ შეუძლოთ მაგისა საქმედ, ვიდრემდის თავი არა მოვჰკუეთოთ და ბეჭედი იგი გებულად მივართუათ მეფესა, თუ არა ეგრტო სახედ ვყოთ, ჩუენ და ნათესავი ჩუენი მოწყვდნეს».

შაშინ ჰრქუა ანგელოზმან მან იმრთისაგან: «უკუეთუ ეგრე სახედ არს და ბეჭედი ეგე ცოცხალი შეჰგავს წარლებად თქუენდა, მიიღეთ და ვიდოდეთ!» **მაშინ** აღსძარცუა ანგელოზმან მან ბეჭედი იგი ყელისა მისგან წმიდისაგან, მისცა მათ და განუტევნა იგინი. **შაშინ** ჰრქუეს ანგელოზსა მას იმრთისასა მტარვალთა მათ: «უკუეთუ აგრძნეს მეფემან, ვითარმედ ცოცხალ არს, ვითარ ვყოთ, რამეთუ მოწყვდებით?» ჰრ-

ქუა მათ ანგელოზმან მან: «ოდეს ესმეს მეფესა, ვითარმედ ცოცხალ არს და მიგინოდის თქუენ, გონებასამცა თქუენსა გავსოვ მე, და მუნ ვიპოვო მე და გივსნე თქუენ სიკუდილისაგან». **შაშინ** დაჯერებულ იქმნეს და მოიღეს ბეჭედი იგი და ურჩუენს წმიდასა მას და წარვიდეს.

XII. **შაშინ** გულკლებულ იქმნა წმიდა იგი და ჰრქუა ანგელოზსა მას: «კეთილად ვიყავ აღსრულებად, უფალო!» **ხოლო** ანგელოზი იგი დაადგრა მის ზედა და ჰრქუა მას: «გნებავსა შენ თავისა შენისა მოკუეთად და აღსრულებად სრბად სიმწნისა შენისა?» **ხოლო** წმიდამან მან ჰრქუა: «ჰე, გნებავს მე!» **მაშინ** ანგელოზმან მან **ოფლისამან** მოიღო ჳრმალი მტარვალისა **მისგან** მვედრისა და აჩუენა მას და ჰრქუა: «წარმოწუადე ქედი შენი!» და მან გულსმოდგინედ წარუბყრა, და მოჰკუეთა თავი მისი. **შა** იპოვა სამოსელი მისი შესუარული სისხლითა აღშწნებისათვს წმიდისა მის მოწამისა. **შა** მერმე კუალად გან-ვე-აცხოველა იგი.

შაშინ იხილეს საკვრველებისა ესე საქმეშ მვედართა მათ და მიიქცეს მეფისავე მის და მისცეს ბეჭედი იგი ცოცხალი. **შაშინ** ჰრქუა ანგელოზმან მან წმიდასა მოწამესა ჴრისტისსა: «აჰა ესერა მახვლითა აღასრულე ღუანლი შენი და შეინირე შენ ღუანლითა შენითა ცათა შინა, ღირს იქმნა ვედრებად შენი იმრთისა». **შა** ღირს იქმნა წმიდა იგი მადლისა წინაცნობად და კურნებისა, და აქუნდა წყლულებადცა იგი ქედსა მისსა აღსაშწნებელად მხილველთა მისთა და სისხლი იგი სამოსელსა მისსა, რაათა უფროვს სარწმუნო იქმნეს. **ჰამეთუ** იყვნეს რომელნიმე სახლისა მისისაგანნი, რომელნი უკუანა შეუდგეს მამანი, რომელნი სწყალობდეს წმიდასა მას ტანჯვასა მას შინა.

შაშინ ჰრქუა მათ ანგელოზმან მან იმრთისამან: «წარიყვანეთ ეგე და წარვედით **საბერძნეთად!**» და დაუცვნეს იგინი ანგელოზსა მას იმრთისასა და ჰრქუეს: «ჰე, რაათა ვილოცოთცა წმიდათა და იმრთისა სათნოთა ადგილთა **წერუსალტმს!**» **მაშინ** წარმოიყვანეს წმიდა იგი თვსთავე მათ კაცთა და იწყეს გზავნად საზღუართა მზის აღმოსავალით-კერძო იმრთისა წინამძღურებითა და მიიწინეს მდინარესა მას **წერატსა** და წიაღვდეს იგინი და დაადგრეს ქალაქსა, რომელსა ჰრქვან **წისიონ**. **შრავალთა** მოაქცევდა **ოფლისა**, და ცხადთაგან და თითოფერთა საღმობათაგან ჰკურნებდა ყოველთა.

XIII. **ჰოლო** ეუწყა **არმიზდ**, მეფესა **სპარ-**

სთასა, ვითარმედ ცოცხალ არს ნმიდაჲ **სულანდუხტ**, და იპოვა იგი **ჩისიონ** ქალაქსა, და უბრძანა მოყვანებაჲ კაცთაჲ მათ, რომელთა ბეჭედი გებულად მოართევს, და ჰრქუა მათ: «არა სთქუთა, ვითარმედ მოკუდა **სულანდუხტ**?» ხოლო მესაპყრობილეთ-მოძღუარმან ჰრქუა მეფესა: «უკუნისადმდე ცხომდი! ჴითარცა მივიდოდეთ ჩუენ გზასა, კაცი ვინმე, გარდარეულად შუენიერი, რომლისა პირსა მისსა ვერ შეუძლით განცდად, დაგვდგა წინა და გურქუა: «ვიდრე მიგყავს ნმიდაჲ ეგე? განუტევეთ ეგე!» ხოლო ჩუენ ვარქუთ: «ბრძანებაჲ მეფისაჲ არს, და ვერ შეუძლით ესე ყოფად, ვიდრემდის არა მოკუდეს და მოეკუეთოს თავი და ბეჭედი ეგე გებულად უკუნ-ვართუათ მეფესა. ჴითარცა ესმა ესე ჩუენგან, მიყო წელი მისი და შეახო ქედსა მისსა და აღსდარცუა ბეჭედი იგი და მოგუცა ჩუენ ცოცხალი. ნა მიიღო წრმალი ჩემი და მოჰკუეთა თავი ნმიდასა **სულანდუხტს**, რამეთუ გულსა აკლდა ნმიდასა მას არა მოკლვად იგი მისი და მერმე აღდარცუვად ბეჭდისა მის, რადთა აღესრულოს მარტვრობად იგი მისი. შემდგომად თავისა მოკუეთისა ნმიდასა მას მუნვე ჩუენ წინაშე დააგო თავი იგი მისი და განაცოცხლა იგი, ხოლო შესუარულ იყო სისხლითა ყოველი სამოსელი მისი. შაშინ განგვტევნა ჩუენ და იგიცა წარსლვად, სადაცა ვის უნდეს».

ჴითარცა ესმა ესე მეფესა **არმიზდ**, განრისხნა ნმიდისა მისთჳს და უბრძანა ყოვლისა ნათესავისა ნმიდისა მის გუემად და მოსრვად. შაშინ აქუნდა კაცთა მათ გონებასა მათსა ანგელოზი იგი **ოფლისაჲ**, რომელ გამოეცხადა მათ. ნა მეყსეულად იხილეს იგი მუნ მდგომარჳ და იწყეს წმობად და ჰრქუეს: «აჴა ესერა არს, რომელმან იგი ბეჭედი მოგუცა ჩუენ» და უჩუენებდეს მას თითითა. ღოლო მეფჳ და ყოველნი იგი დიდ-დიდნი მთავარნი არავის ჰხედვიდეს, არამედ შეძრწუნებულ იქმნეს და ჰგონებდეს, ვითარმედ შიში მეფისაჲ შეურაცხყვეს და ამას იხილვიდეს. ღოლო მეფემან არავისი ბრძანა მოკლვად მათგანისაჲ, არამედ მისლვად მათი უდაბნოდ ექუსორიად, რომელსა ჰრქვან «დავინყება», რადთა არა იყოფვოდინ სამეუფოსა ქალაქსა შინა **სპარსთასა** და ასწავებდენ სხუათაცა სარწმუნოებასა ჴრისტიანეთასა და მოაქცევდენ.

XIV. ნა ვითარცა იყოფვოდა **სულანდუხტ**, რომელსა ეწოდა **შარიამ**, ქალაქსა მას, რომელსაცა ეწოდა **ჩისიონ**, მრავალთა დღეთა, მრავალთა კურნებათა აღასრულებდა და მოაქცევდა

ჴრისტჳს იმრთისა მიმართ. ნა ვითარცა იქმნა შფოთისა აღდგომად **არმიზდ** მეფისა ზედა **სპარსთასა**, რომელმანცა იგი მიანიწა დიდ-დინი გუემანი მის ზედა, დაიდვა გულსა მისლვად **სერუსალჳმდ** და თავყუანის-ცემად ნმიდათა ადგილთა. ჴითარცა მიიწინეს ადგილსა ერთსა, და დაადგრეს მონასტერსა ერთსა, ხოლო მონასტერი იგი არამართლმადიდებელთაჲ იყო.

ნა ვითარცა უნდა ნეტარსა მას ჴიარებად პატიოსნისა ჴორცისა და ჴეშმარიტისა სისხლისა ჴრისტჳსისა, ჰგონებდა მათსა შართლმადიდებლობასა. სკითხეს ნმიდასა მონამესა ჴრისტჳსსა: «რომლისა სარწმუნოებისაჲ ხარი?» ხოლო ნეტარმან მან მსგავსად ჩუეულებისა, – რამეთუ აქუნდა ჴეშმარიტი სიძჳ, სესუ ჴრისტჳს, – ქადაგა შართლმადიდებლობად და თქუა: «მე ჴრისტიანჳ ვარი და ვეზიარები ნმიდასა კათოლიკე სკლესიასა». ჴითარცა ესმა მონასტერსა მას ნმიდისა კათოლიკე სკლესიისა სამოციქულოსა სიტყუად, არღარა შეინყნარეს ჴიარებად იგი.

ღოლო ნმიდაჲ იგი გარე-წარჰჳდა მათ და დაადგრა სხუასა სახლსა, და პოვნა მას სახლსა ცოლ-ქმარნი. ღოლო ცოლი იგი იყო სარწმუნოებითა კათოლიკე სკლესიისა სამოციქულოსაჲთა, ხოლო ქმარი მისი **უთავოთაგანი**, რომელთა აქუს **სევერჳს** წვალეზად. ღოლო ნმიდამან არცა მუნ ინება ჴიარებაჲ, რამეთუ გამოეცხადა მას მართლ-აღსაარებაჲ: ჰხედვიდა ანგელოზსა **ოფლისასა**, ვითარმედ შევიდის შართლმადიდებელთა სკლესიასა იგი და ანგელოზი იგი. ნა ეპყრნეს მას ორნი ბარძიმი: მარჯუენჳ იგი სავსჳ იყო ნათლითა, ხოლო მარცხენითი იგი სავსჳ იყო ბნელითა. ღოლო ნმიდამან რქუა ანგელოზსა მას: «უფალო, რად არს სხუად ესე და სხუად სასუმელთაჲ მათ?» ხოლო მან ჰრქუა მას: «სასუმელი ეგე მარჯუენითი ნათლისაჲ არს ჴიარებაჲ ნმიდისა და სამოციქულო კათოლიკე სკლესიისაჲ, ხოლო მარცხენითი ეგე არს მწვალებელთაჲ, მედგრად მორწმუნეთაჲ». ღოლო ესე ვითარცა ისწავა ნმიდამან ჴრისტჳსს მონამემან ანგელოზისა მისგან, და აღეშჳნა; მიერიტგან მოუკლებელად ნმიდასა და სამოციქულო კათოლიკე სკლესიასა ეზიარებოდა ნმიდასა ღორცსა და სისხლსა ჴრისტჳსსა.

XV. შემდგომად ამის სახილავისა წარვიდა მიერ ადგილით და ეგულებოდა მისლვად **სერგის** ნმიდასა **ჴარბარიკონდ** ლოცვად. ნა შემდგომად ლოცვისა მის მუნ წარემართა

სერუსალტმდ ლოცვად და თავყუანისცემად წმიდათა და საგალობელთა ადგილთა ღრისტყსთა. ჴითარცა იქცეოდა წმიდასა ქალაქსა შინა, მივიდა მონაზონისა ერთისა დიდისა, რომელსა აქუნდა მაღლი წინაცნობისაჲ. ჴითარცა იხილა იგი მონაზონმან მან, წინაფთვე მოიკითხა იგი და ჰრქუა: «კეთილად მოხუედ, მარტკრო და სძალო ღრისტყს იმრთისაო!» ხოლო იგი სიმდაბლით მისა მიმართ შოშით ზრახვიდა და შეისწავებდა სიტყუასა და ჰრქუა: «უფალო ჩემო, მრავალთა დღეთა მრავალი სიტყუაჲ სარგებლისაჲ ვისმინე მე აქა და აღშწნებისაჲ».

ხოლო ბერმან მან სულთ-ითქუნა და ცრემლნი გარდამოსთხინა და ჰრქუა წმიდასა მას, რომელსა ნეტარიცა იგი თვთ მეცნიერ იყო: «რამეთუ მოახლებულ არს აღსასრული და მოსლვაჲ წნტჭქრისტყსი, ვილოცვიდეთ უკუე, რაათა ოფალმან მშდობით განგყვანნეს ამიერ სოფლით». ᴒსე ვითარცა ესმა წმიდასა მას ბერისა მისგან, ჴუარი დასწერა და თქუა ბერი-სა მიმართ: «უფალო, ოდეს მეცა შეყენებულ ვიყავ საპყრობილისა ადგილსა, რომელსა ჰრქვან «დავინყებულ», მესმა ანგელოზისა მისგან, რომელი თქუა: «მოახლოებულ არს მოსლვაჲ წნტჭქრისტყსი და ახლოს არს კართა ზედა». ᴒა სახილავისა მისთვსცა და წინაცნობისა სიტყუაჲ დაასრულა ბერისა მის თანა. შაშინ ჰამბორს-უყვეს ურთიერთას.

სერი იგი დაადგრა მუნვე, სადაცა იგი იყო, ადგილსა მას, ხოლო ნეტარმან მან აღასრულა ლოცვაჲ თვსი, სადაცა-იგი გული უთქუმიდა, და აღივსო წმიდათა ადგილთა შადლისაგან, სადაცა-იგი ივნო ღრისტყმან ღორცითა და სასწაულნი ღრისტყს იმრთისანი იქმნეს.

XVI. ჴუალად მიიქცა და მივიდა ადგილთა სეროპოლისათა და დაადგრა აღმოსავალით-კერძო ეგუტერსა სვმეონისსა ხილვად მეფისა მის სპილოვნისა – რაჲ იგი მისდა შეხდომად იყო. ჴამეთუ წინაფთვე გვთხრა ჩუენ მარტკრმან მან ღრისტყსმან სუასროვ მეფისაჲცა ახლისაჲ გაქცევაჲ და მერმე კუალად-გებაჲ და რამეთუ ადრე დაჰვდეს მეფობაჲ სპარსთაჲ. ᴒა სრისტობულწყსიცა თქუა თუ რომელსა ჟამსა და რომელსა დღესა ყოფად არს სიკუდილი მისი, მახლობელთა მისთა უთხრა და ჩუენცა გუაუნყა. ᴒა არამრავალთა შემდგომად მოკუდა იგი დღესა მას, რომელსა ჰრქუა წმიდამან.

შრავალთა მთავართა და იმრთის-მოყუარეთა კაცთა იხილეს წმიდაჲ იგი მონამჲ ღრ-

ისტყსი და ყოველი იგი წინადანერილი და გვთხრობდეს ყოვლად; და უფროჲს ხოლო ᴒომენტიანე მელენტიანელი ეპისკოპოსი, რამეთუ დიდად პატივს-ცემდა მარტკრსა მას ღრისტყსსა, და სხუათაცა მრავალთა კაცთა მეპატივეთა და ადიდეს წმიდაჲ იგი.

XVII. ღოლო იმრთის-მსახურმან მეფემან ბერძენთამან შავრიკ წარავლინა ᴒომენტიანე ეპისკოპოსი, თვსი დისწული, აღმოსავალად მეფისა სპარსთაჲსა, რაათა ზრახონ მშდობაჲ. ჴითარცა მიიწია იგი ადგილთა მათ აღმოსავალით-კერძო, ეუნყა მას სულანდუხტისთვს, რომელსა შარიამ ეწოდა. ᴒა ვითარცა შევიდა ქალაქად სერაპოლისად, მიიმართა ეგუტერად სვმეონ წმიდისად და მოიკითხა წმიდაჲ იგი და ყო ზრახვაჲ მის თანა და მოისმინა მისგან ყოველივე, რომელი ზემო წერილ არს, რომელ დაითმინა ტანჯვაჲ ღრისტყსთვს, და სხუაცა, რომელი ყოფად იყო დღეთა ჩუენთა, წინა აუნყა.

ოთხრობდა ეპისკოპოსი იგი ნეტარსა მას, ვითარმედ: «მეფემან ჩუენმან მომავლინა მე მშდობისა ყოფად და პაემანისა დადებად სპარსთა მეფისაჲ». ღოლო წმიდამან მან ჰრქუა მას: «მიუწერეთ მეფესა თქუენსა, რაათა დააცადონ ჯერეთ, რამეთუ ესე ორმიზდ თვსთაგან კაცთა მედგრითა გუემითა მოკუდეს. ᴒა შემდგომადცა მისა რომელი დაჯდეს, სახელით სუასროვ, მის ზედაცა აღდგომად არიან სპარსნი, და სივლტოლით მოვიდეს საბერძენთად». ჴითარცა ეუნყა იმრთის-მსახურსა მეფესა ცხენთ-სარბიელსა მას შინა, ესე იგი არს იპოკონიერსა შორის, ღალად-ყო და თქუა: «უკუეთუ ვცხონდეთ, ხილვად გვც იგი, რომელი მამათა ჩუენთა არა იხილეს».

ᴒსე ყოველი წინაჲსწარ წმიდისა მარტკრისაგან ეუნყა მას. ჴამეთუ ნათესავთა თვს ბარბაროზთაჲსა თქუა, რომელი არავის გამოუცხადეს მრავალთაგანსა, რაჲ-იგი შეხუედრებად იყო. ᴒა სუასროვ, მეფისა სპარსთაჲსა, სივლტოლით მისლვასა საბერძენთად, ადგილთა მათ სერაპოლისათა, ეუნყა წმიდისა მის მარტკრისათვს სულანდუხტისა; მასვე ქალაქსა შინა სერაპოლის ყოფასა უნდა შემთხვევაჲ მისი და ზრახვაჲ მის თანა. ᴒა მოვიდეს მეფჲ და ეპისკოპოსი ᴒომენტიანე ნეტარისა მის. ᴒა იკითხვიდა მეფჲ: «თუ მისლვად ვარ ჩემსავე მას საყდარსა სამეფოთსა?» ხოლო წმიდამან ჰრქუა: «მეფუცე მე, რაათა განუტევენ ჩემთანანი იგი პყრობილნი, რომელნი არიან ჴინდითს შინა ჩემთვს, რო-

მელნი შეაყენნა მამამან შენმან **არმიზდ** საპყრობილესა, და ყოველივე ქვეშარიტი გითხრა».

შაშინ ეფუცა მას აღსრულებად ნებად მისი და **ზომენტიანე** ეპისკოპოსი ევედრავე მეფესა მის თანა. ზა ბრძანებად დაუწერა და წარავლინა განტევებად ყოველთა პყრობილთა, რომელნი იყვნეს შეყენებულ ადგილსა მას «მოუწყენებელსა», მაშინ განუტევენეს ყოველნი იგი პყრობილნი შადლითა მის წმიდისაათა. შაშინ ჰრქუა მეფესა **ქუასროვსა**: «რამეთუ შენსავე ადგილსა დაგამტკიცოს მეფემან **ბერძენთამან**, ხოლო მეფობად **სპარსთაჲ** შენდამი ეგოს». შერმეცა თქუა **ნტტქერისტტს**თვს, რამეთუ მოახლებულ არს მოსლვად და კართა ზედა დგას, და მეფობისათვსცა **ბერძენთაჲსა**, თუ რაჲ შემთხუევად იყო, რომელი დაიდუმეს და არავის უთხრეს. «შეჰგავს უკუე მღვდარებად და ლოცვად ჩუენდა, ვითარცა იგი **ოფალმან** თქუა: იღვძებდით და ილოცევდით, რაჲთა არა შეხვდეთ განსაცდელსა, რამეთუ არა იცით დღე იგი, არცა ჟამი, ოდეს უფალი თქუენი მოვიდეს» (მრკ.13,35. მთ.24,42).

XVIII. ჴითარცა მოვიდა **ქუასროვ** მეფე **სპარსთაჲ** ადგილთა მათგან აღმოსავალისათაჲთ **სპარსთაგან** სივლტოლით, იმრთისმსახურმან მეფემან **ბერძენთამან** დიდძალი ნიჭი უძღუანა მეფესა **სპარსთასა სტეფანტს** მიერ სენაკაპანისა სადგოფლისა, კაცისა დიდებულისა და პატიოსნისა, რომელი სტუმარ იქმნა წმიდისა მის მოწამისა და მის თანა სხუანიცა მრავალნი დიდ-დიდნი და მჯობშთაგანნი კაცნი, რომელთა ესმა, თუ ვითარ სახედ ივნო ჴრისტტსთვს.

ღელეობდა სენაკაპანსა მას წმიდაჲ იგი აღყვანებად სამეუფოსა ქალაქსა **ხონსტანტინეპოლის**, რაჲთა თავყუანის-იცეს წმიდაჲ იგი მეფეთაგან. სრა ინება ნეტარმან მან და თქუა: «ვერ შესაძლებელ არს ჩემდა აღსლვად სამეუფოდ ქალაქად, არა მიბრძანა მე **ოფალმან** ესე საქმედ, რამეთუ მოახლებულ არს ჟამი აღსრულებისა ჩემისაჲ. ოკუეთუ მაიძულოთ, მე გზას აღვესრულო; გვედრები თქუენ – შემინდვეთ მე». ღოლო იგინი ევედრებოდეს და ეტყოდეს: «მეფემან მოგვწერა ჩუენ, რაჲთა გვედრნეთ შენ აღსლვად». ზა ვერ შეუძლეს დაჯერებად მისა, და აღივსეს აღშშნებითა წმიდისა მის მარტურისაგან და დაუტევეს იგი ადგილსა მას, სადაცა იყო.

XIX. სმას ყოველსა გვთხრობდა ჩუენ სქო-

ლასტიკოსი ვინმე დამტკიცებულად ყოვლად და მუნთქუესვე ვინრაფე აღწერად ეპისკოპოსისა **ზომენტიანტსითურთ** შემდგომითი შემდგომად. ზა მოიყვანნეს კაცნი ვინმე სარწმუნონი, რომელთა პირის-პირ მათცა მარტურისა მისგან ესმინა ესე ყოველი, არა ვითარმცა ვისწავეთ სიტყვთა, არამედ ვინრაფეთ აღწერად რაჲოდენი გონებაჲმან ჩუენმან შეგუწია მრავლისაგან მცირედი.

XX. შოინია ჟამი აღსრულებისაჲ წმიდისა მის მარტურისა **ღულანდუხტისი**, რომელსა **შარიამ** ეწოდა. სლიპყრნა ჴელნი თვსნი ზეცად და გალობასა შესწირვიდა იმრთისა, და აღმოუტევა სული სიხარულით შეწყნარებითა წმიდათა ანგელოზთაჲთა მისლვად განმზადებულსა მას მისთვს სასუფეველსა სმენითა ჴმისა ოფლისაჲთა, რომელი თქუა: «მოვედით კურთხეულნო შამისა ჩემისანო და დაიმკვდრეთ განმზადებული თქუენთვს სასუფეველი» (მთ.25,34). ჴითარცა ესმა მის ქუეყანისა კაცთა აღსრულებად წმიდისა მარტურისაჲ, სიმრავლჴ მღდელთაჲ და ერისკაცთაჲ და აზნაურთა დედათაჲ და ყრმათაჲ მწრაფლ მოვიდეს და კერეონებითა და ფსალმუნითა და გალობითა წარიხუნეს ნაწილნი იგი წმიდისა მოწამისანი და დაილუანნეს საყოფელსა წმიდისა **სერგისისსა** საშუვალ ქალაქსა **ზარასა** და **ჩისიონსა**, რაჲთა მეოხ იყოს ყოვლისა სოფლისა მეფეთა და ყოვლისა ერისა ჴრისტეანეთაჲსა და ჴრისტტს-მიერ მღდელთა.

ღითხოვოთ ჩუენცა, რაჲთა მეოხებითა წმიდისა იმრთის-მშობელისაჲთა და წმიდისა მის ღუანლით-შემოსილისა **ღულანდუხტისითა** და ყოველთა მარტულთაჲთა მივემთხვნეთ მოტევებასა ცოდვათასა და კეთილის სიტყვს-გებად წინაშე საყდარსა სამინელსა ჴრისტტს იმრთისასა.

სღესრულა წმიდაჲ იგი ჴრისტტს მოწამჴ თთუესა ჴუნიოსსა, რომელ არს ჴუელთობისაჲ, მეცხრესა ინდიკტიონსა; ინამა მეფობასა ძუელ **ქუასროვსა** და **არმიზდისსა** და ახლისა მეფისა **ქუასროვსა** და იმრთის-მსახურისა მეფისა **ბერძენთაჲსა შავრიკისსა**, ვითარცა ზემო წერილ არს. ღოლო ჩუენ ზედა მეუფეობასა ოფლისა ჩუენისა ჴესუ ჴრისტტსსა, რომლისაჲ არს დიდებაჲ თანა შამით და სულით ჴმიდითურთ, ან და მარადის და უკუნიითი უკუნისადმდე. სმინ.